

Maatilojen neuvontapalvelut 2023-2027

28.3.2023

Kainuun ELY-keskus
Yritysasiantuntija Eeva Heikkinen

Maatilojen neuvontapalvelut Neuvo auttaa ja tarjoaa maataloille edullisia asiantuntijapalveluita

- Kenelle tarkoitettu :
 - Viljelijä, joka harjoittaa maataloutta (koolla ja tuotantosuunnalla ei vaikutusta)
 - Rekisteröity yhdistys tai vesilain mukainen yhteisö, joka on tekemässä ympäristösopimusta.
- Voi saada EU-maaseuturahastosta rahoitettavaa neuvontaa 10.000 euron edestä vuosina 2023–27.
- EU -maaseuturahasto korvaa neuvontakäynnin hinnasta 75 euroa/tunti + matkakulut.
- Jos neuvonta maksaa enemmän, neuvoja sopii hinnasta viljelijän kanssa.
- Viljelijä maksaa neuvonnasta mahdollisen 75 euroa/tunti ylittävän osuuden ja arvonlisäveron osuuden.
- Neuvoja hakee kustannuksiin tuen suoraan ELY-keskuksesta tilan kiintiöstä.
- Neuvo -neuvoja on Ruokaviraston hyväksymässä ja ylläpitämässä [neuvojarekisterissä](#). Neuvontaa antavat muun muassa ProAgriat, yksityiset neuvojat ja terveydenhuoltoa tekevät eläinlääkärit.

Neuvontaa voi saada eri neuvontaosioista:

1. Maatilojen muutoskestävyys
2. Kilpailukyvyn parantaminen
3. Arvoketju
4. Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen sekä kestävä energia
5. Kestävä kehitys ja luonnonvarat
6. Luonnon monimuotoisuus
7. Nuoret viljelijät ja uudet yrittäjät
8. Työllisyys ja kasvu
9. Ruokaturva ja eläinten hyvinvointi

Neuvonta tilan tarpeiden mukaisesti:

Esimerkkejä neuvonta-aiheista:

- Pitäisi laskea tuotannon kannattavuutta, tuotteiden katteita ja tuotantokustannuksia, laatia liiketoimintasuunnitelma.
- Paikallaan olisi tehdä laskelmia ja suunnitelmia maatalan taloudesta, nykyaikaistamisesta ja kilpailukyvyn parantamisesta.
- Suunnitelmissa on tuotantosuunnan muutos, luomu kiinnostaa.
- Velkaneuvonta tai apu verosuunnitteluun ei olisi pahitteeksi.
- Suunnitelmissa energiatehokkuuden parantaminen ja uudet energiaratkaisut.
- Tukiehtojen ymmärtämisessä on haasteita ja valvonta jännittää.
- Eläinten hyvinvoinnin ja työympäristön parantamiseen pitäisi saada lisää näkemystä.
- Suunnitelmissa on sukupolvenvaihdos, investointi, yhtiöittäminen ja näihin tarvitsisi tehdä alustavia laskelmia ja on tarve neuvonnalle.
- Sosiaalinen ulottuvuus uutena mukana neuvonnassa, mm. työaikalainsäädäntö ja viljelijöiden hyvinvointi.
- Lisää Ruokaviraston sivulla: [Neuvontaosiot ja -aiheet](#)

Neuvonta on tarkoitettu kaikille viljelijöille tilan koosta ja tuotantosuunnasta riippumatta!

Asiantuntijapalveluiden käytössä ei kannata aikailla.

Kaikkea ei tarvitse selvittää itse. Säästää aikaa, kun kysyy asiantuntijalta.

Neuvontapalvelut käynnistyi vuonna 2015. Neuvontapalveluita on Kainuussa käyttänyt 453 tilaa (tilanne 27.3.2023). Aktiivituloja Kainuussa oli 658 kpl vuonna 2022.

Osa tiloista ei ole vielä käyttänyt neuvontapalveluita ollenkaan!

Lisätietoja:

yritysasiantuntija Eeva Heikkinen, p. 0295 023 539,
eeva.heikkinen@ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maatalouden rahoitus

Nuoren viljelijän aloitustuki Maatalouden investointituet

28.3.2023

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

Ensimmäinen tukijakso ja haku alkaa huhtikuussa

- Uusi EU:n maaseuturahoituksen cap27 suunnitelmakausi 2023-2027.
- Laki maatalouden rakennetuista 1476/2007, rakennetukiasetus 265/2023 ja kohdentamisasetus 266/2023.
- Ensimmäinen tukijakso alkaa poikkeuksellisesti 3.4.2023 ja päättyy 10.5.2023. Toinen tukijakso alkaa 11.5.2023 ja päättyy 15.8.2023. Hyrrä –järjestelmä pyrkii avautumaan mahdollisimman lähellä 3.4.2023. Ruokavirasto ilmoittaa tarkan päivän.
- Samat hakuajat investointituilla ja nuoren viljelijän aloitustuella. Hakea voi jatkuvasti.
- Normitukijaksot vuosittain ovat: 16.1.-15.3., 16.3.-15.8., 16.8.-15.10., 16.10.-15.1.
- Haku vain sähköisesti Hyrrä –järjestelmän kautta. Tarkista, että tiedot oikein YTJ:ssä, DVV:ssä ja valtuudet www.suomi.fi.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Yleistä:

- Maataloudella tarkoitetaan peltoviljelyä, kotieläintaloutta, kasvihuone, puutarha- ja taimitarhaviljelyä, turkistarhausta, porotaloutta, mehiläistaloutta, ammattimaista metsästystä, marjastusta tai sienestystä taikka muuta maataloudeksi luettavaa EU:n sopimuksen liitteen tuotantotoimintaa.
- Maatila käsittää kaikkia viljelijän johtamia, saman jäsenvaltion alueella sijaitsevia maataloustoimintaan käytettäviä yksiköitä.
- Pitää täytyä jatkuvan kannattavan toiminnan edellytykset. Ympäristö, eläinten hyvinvointi ja hygienia-asiat kunnossa.
- Hakija voi olla luonnollinen henkilö(-t) tai yhteisö esim. Oy. Määräysvalta yhteisössä tuen edellytykset täyttävällä (-villä).
- Pysyvyysvaatimus 5 v avustuksen maksusta ja lainan nostosta.
- Vuokrasopimukset talouslaskelmien laskelmakauden ajan.

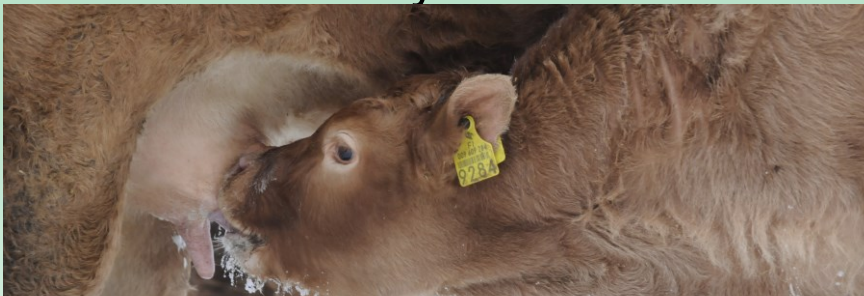

Nuoren viljelijän aloitustuki tilanpidon aloitukseen

- Aloitustuesta saa apua, kun aloittaa viljelijänä ensimmäistä kertaa.
- Tuki helpottaa elinkeinon siirtymistä sukupolvelta ja yrittäjältä toiselle.
- Tuen haku 24 kk:n kuluessa tilanpidon aloittamisesta. Aloitushetkeksi katsotaan se, kun olet ryhtynyt päävastuullisena harjoittamaan maataloutta ja saat luovutuskirjan tai kirjallisen vuokrasopimuksen maatilastasi. Tilanpito katsotaan aloitetuksi, kun yrittäjätulo on liiketoimintasuunnitelman mukaan vähintään 12.000 euroa.
- Hakemuksen vireille tullessa pitää olla alle 41 -vuotias.
- Tilan hankinta esim. kaupalla, vuokraamalla, lahjana, suvulta ja vieraalta.
- Voidaan myöntää useammallekin henkilölle (yhtymä), jos tuen edellytykset kaikilla täyttyvät. Puolisoille myönnetään yksi tuki ja edellytykset tarvitsee täyttyä yhden kerran.
- Aloitustuki koostuu avustuksesta, korkotukilainaan liittyvästä korkotuesta, varainsiirtoverovapaudesta ja valtiontakauksesta tilanhankintaan liittyviin lainoihin. Korkotukilaina pankkilainaa, johon myönnetään korkotuki. Pitää olla luottolupaus.

- Kaksi tasoa avustus 40.000 euroa tai 10.000 euroa ja korkotukilaina enintään 250.000 euroa tai 170.000 euroa (enintään 80 % tukikelpoisista kustannuksista). Korkotuen ja varainsiirtoverovapauden määrä enintään 40.000 euroa tai 20.000 euroa.
- Tukitaso riippuvainen maatalouden yrittäjätulon määrästä. Korkeammassa tasossa vähintään 25.000 euroa ja matalammassa vähintään 15.000 euroa viimeistään 3. vuotena tukipäätöksestä.
- Valtiontakaus enintään 800.000 euroa, enintään 30 % lainotuskelpoisista kokonaiskustannuksista, enintään 80 % lainasta, korkotuki- sekä pankkilainaan, myönnetään täytetakauksena, vastavakuus.
- Lainoituskelpoinen kauppahinnanosa voi koostua maatilasta tai maatilán osasta, tasinko, lunastusosa; pelloja, metsää, tuotantorakennuksia, asuinrakennus. Tuotantokoneita ja – eläimiä voi olla kaupan yhteydessä hankittavat ja vuoden sisällä tukipäätöksestä hankittavat.
- Luopujilta siirtyvän lainan kohteen kauppahinnan osaan ei enää uutta lainaa.
- Korkotuki 3 %. Viljelijä maksaa vähintään 1 % vuotuista korkoa. Laina-aika enintään 25 v.
- Ammattitaitovaatimus: tutkinto tai koulutus + työkokemus.

Aloitustuen maksu

- Tilanpidon aloituksen jälkeen: lopullinen saantokirja ja maksukuitti, jos omistus-/hallintaoikeus siirtyy maksettaessa eikä saantokirjan allekirjoitushetkellä.
- Lopullinen saantokirja tarkistetaan, aiheuttaako muutoksen tukipäätökseen.
- Avustus maksetaan **hakemuksesta** kahdessa erässä maalis-/lokakuu.
- Toisen erän maksun edellytyksenä liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen, selvitys kehittämistoimenpiteiden suorittamisesta.
- Avustuksen toinen erä haettava viimeistään kolmen vuoden kuluttua tukipäätöksestä.
- Korkotukilainaan haetaan nostolupa. Korkeintaan kaksi kertaa.
- Velkakirja varainsiirtoverovapaustodistushakemuksen liitteeksi.
- Tukipäätös kannattaa lukea tarkkaan.

**Maatalouden jatkuvuus
ja kotimaisen
ruuantuotannon
turvaaminen tarvitsee
nuoria yrittäjiä
maatalouteen!**

Maatalouden investointituet

- Maatalouden investointituet ovat tehokas työkalu suunnitellessa maatilan tulevaisuutta.
- Hakemuksen vireille tullessa 18 –vuotias.
- Investointihanketta **ei saa aloittaa ennen hakemuksen vireilletuloa**. Ennen tukipäätöstä aloitus omalla riskillä.

1. Maatilojen kilpailukyvyn kehittämisen ja tilojen nykyaikaistamisen investoinnit:

- Lypsykarjatalous, emolehmätuotanto, sikatalous, lihasiipikarjatalous, lammas- ja vuohitalous, hevostalous (kasvatus), kasvihuonetuotanto, kuivaamo:

Rakentamisinvestointi: uudisrakentaminen, laajennus, peruskorjaus ja samassa yhteydessä välttämättömät lantala, varastot, jaloittelutarha, koneet ja laitteet rahoitetaan samalla tukitasolla.

Lihanautakarjatalouden ja parsinavetoiden rakentamisinvestointiin voidaan tuki myöntää vain peruskorjaukseen ja navetan parsien määrä ei saa lisääntyä. Esim. maitohuoneen laajennus OK.

- Mehiläistalouden rakentamis- kone ja laiteinvestoinnit.
- Myyntikunnostus esim. pesu- ja pussituslinjasto.
- Tuki voi olla avustusta enintään 25–35 %, korkotukilainaa 50 %, johon korkotuki 5 % ja valtiontakaus osaksi lainoista.

- Kuivaamisessa tarvittavaan lämmöntuotanto- tai puhallinjärjestelmään myönnetään tuki energiainvestoinnin mukaan 50 % avustusta.
- Varastoja, lantala (ympäristön tilan parantaminen 40 % avustusta), jaloittelutarhoja (eläinten hyvinvoinnin edistäminen 40 % avustusta) tuetaan myös erikseen eri tukitasolla.
- Avustuksen enimmäismäärää voidaan korottaa 10 %, jos hakemuksen vireille tullessa hakijan tilanpidon aloittamisesta on kulunut enintään 7 vuotta ja hakija on alle 41-vuotias.
- Työympäristöä ja tuotantohygieniaa edistäviin rakentamis- kone- ja laiteinvestointeihin tuki voi on 25 % avustusta. Näitä investointeja on esimerkiksi rehunjakolaite, käsittelyhäkki, puhdistusrobotti ja tuotantopihan asfaltointi.
- Liiketoiminta- ja taloussuunnitelma, ammattitaitovaatimus. Jos tuotantosuunta ei muutu, niin riittää työkokemus.
- Maatalouden yrittäjätulo vähintään 25.000 euroa viimeistään 5. vuotena tukipäätöksestä.

2. Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit:

- Edistää ympäristöystävällisemmän tuotantotavan ja teknologian käyttöön ottoa.
- Tavoitteina myönteinen vaikutus maan kasvukuntoon, vesitalouteen, kasvinsuojeluaineiden käytön turvallisuuteen, ravinteiden hyötykäyttöön ja kierrätykseen, lannan tehokkaaseen käsittelyyn, kasvihuonekaasujen vähentämiseen.
- Esim. salaojitus, lannan sijoitus- ja separointilaitteisto, lantalan kattaminen, etälantala, lannan letkusiirtolaitteisto, salaojitus, yhteisojitus.
- Tuki 40 % avustusta.
- Ei tueta tavanomaisia peltoviljely- ja sadonkorjuukoneita. Vaan esimerkiksi niihin asennettavat lisälaitteet ja uusi teknologia, jotka edistävät mainittuja tavoitteita.

3. Maatilan energiainvestoinnit:

- Energiantuotantoon, energian säästöön tai energiatehokkuuden parantamiseen liittyviin investointeihin.

- Uusiutuvaa energiaa (jäte, vesi, ilma, maaperä, aurinko, biomassa tai muuta) ja energia käytetään maatalouden tuotantotoiminnassa.
- Esim. led-valot, aurinkopaneelit, maalämpökeskus, biokaasulaitos, lämmöntalteenottojärjestelmä, säätöautomaattikka valaistuksessa ja ilmastoinnissa, viilennys- ja kosteudenpoistolaitteet ilmastonin vähentämiseksi, traktori muutetaan biokaasukäyttöiseksi.
- Tuki 50 % avustusta.

4. Eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävät investoinnit:

- Eläinten hyvinvointia edistävään rakentamis- ja kone- ja laiteinvestointi.
- Parantaa jo olemassa olevaa tuotantorakennusta eikä lisää tuotantokapasiteettia.
- Esim. erillinen jaloittelutarha, sairas- ja poikimakarsinoiden parantamista, ilmanvaihdon parantamista, bioturvallisuutena käsien ja saappaiden pesupaikat, verkotukset ja lintupiikit.
- Tuki 40 % avustusta.

Yleistä

- 2.-4. kohdassa ei välttämättä liiketoiminta- ja taloussuunnitelmaa, ei ammattitaitovaatimusta.
- Tuen enimmäismäärä 1,5 milj.€/3 verovuotta, josta enintään 1,2 milj.€ maatilojen kilpailukyyn kehittämisen ja tilojen nykyaikaistamisen investointeihin. Energiainvestointiin kuitenkin 1,5 milj.€.
- Tuotannon laadun ja tehokkuuden parantaminen, tukea ei pelkkään korvausinvestointiin.
- Valtiontakaus lainalle, jolla merkittävästi uusitaan ja laajennetaan tuotantotoimintaa. Lähinnä kotieläintalouden ja kasvihuonetuotannon rakentamis- sekä energiainvestointeihin. Enintään 800.000 euroa, enintään 30 % tukikelpoisista kokonaiskustannuksista, enintään 80 % lainasta, korkotuki- sekä pankkilainaan, myönnetään täytetakauksena, vastavakuus.
- Rakentamisessa pienin myönnettävä tuki yli 7.000 euroa ja kone- ja laitehankinnoissa yli 3.000 euroa. Esim. aurinkopaneelit luetaan kone- ja laiteinvestoinneiksi.
- Korkotuki 3 % pankkilainalle->korkotukilaina. Max 25 v. Viljelijä maksaa vähintään 1 % korkoa.
- Eläintilojen uudisrakentamisessa ja laajennuksessa vaaditaan varavoimajärjestelmä.
- Osassa investointitukikohteita käytetään MMM:n määäämiä hyväksyttäviä yksikkö- ja vakioyksikkökustannuksia.
- Liitteeksi kustannusarvio, pääpiirustukset, luvat, tarjouksia, veropaperit, velkaluettelo, liiketoimintasuunnitelma ja laskelmat(kilpailukyky ja nykyaikaistaminen).
- Hakemus kannattaa suunnitella hyvin, olla hyvissä ajoin ajoissa yhteydessä pankkiin, hakea luvat ajoissa ja jättää tukihakemus ajoissa ELY-keskukseen.

*) nuoren korotus

<i>Tukikohde</i>	<i>Korkotukilainan määrä hyväksyttävistä kustannuksista, prosenttia</i>	<i>Korkotuen määrä hyväksyttävistä kustannuksista, prosenttia</i>	<i>Avustuksen määrä hyväksyttävistä kustannuksista, prosenttia</i>	<i>Korotus</i>
Lypsy- ja nautakarjatalous (4 §)	50	5	35	*)
Sikatalous (5 §)	50	5	35	*)
Lihasiipikarjatalous (6 §)	50	5	35	*)
Lammas- ja vuohitalous (7 §)	50	5	35	*)
Hevostalous (8 §)	50	5	35	*)
Mehiläistalous (9 §)	50	5	25	*)
Kasvihuonetuotanto (10 §)	50	5	25	*)
Kuivaamo (11 §)	50	5	25	*)
Varasto (12 §)	50	5	25	*)
Myyntikunnostus (13 §)	50	5	25	*)
Työympäristöä ja tuotantohygieniaa edistävät investoinnit (14 §)			25	
Ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit (15 §)			40	
Maatilojen energiainvestoinnit (16 §)			50	
Eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävät investoinnit (17 §)			40	

Investointituen maksatus

- Toimenpiteen toteutusaika 2 vuotta. Hakemuksesta voidaan pidentää toteutusaikaa 2 kertaa enintään 1 vuosi kerrallaan
 - edellytyksenä hankkeen aloittaminen 2 vuoden kuluessa, perusteltu syy pidentämiselle
- Avustuksen ja korkotukilainan 1. erän maksamista/nostolupaa on haettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä tai pidennetyn ajan puitteissa.
- Avustus maksetaan ja korkotukilainan nostolupa myönnetään maksettuja kuluja vastaan. Tuensaaja maksanut, tuensaajalle toimitettu, viety kirjanpitoon.
- Viimeinen erä vähintään 20 % tukikelpoisista kustannuksista. Investointi loppuunsaatettu.
- Tukipäätös kannattaa lukea tarkkaan.

**Kainuun ELY-keskuksen
tavoitteena on, että nykyinen
maataloustuotannon määrä
säilyy ennallaan.**

Investoiminen muun muassa
eläinten hyvinvointiin,
työympäristön parantamiseen,
ovat hyviä ylläpitoinvestointeja.

Uudisrakennus- ja
laajennusinvestoinnit kehittävät
tuotantotoimintaa.

Liiketoimintasuunnitelman kehittämistoimet ovat sitovia

- Toimet, jotka olennaisesti vaikuttavat tuen myöntöperusteisiin ja myöntöedellytysten täyttymiseen, on toteutettava → Jos ei, voi seurata takaisinperintä.
- Muutoksista kannattaa ilmoittaa etukäteen!!
- Tuen saajan on tarvittaessa esitettävä liiketoimintasuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista koskevat selvitykset ELY-keskukselle; mm. selvitys investointien toteuttamisesta, koulutusvaatimuksen täyttämisestä jne.
- Kaikissa liiketoimintasuunnitelmissa on löydyttävä kehittämistavoitteet, esim. pelkkä SPV:n tekeminen ei riitä tavoitteeksi!

Valintakriteerit

- Sovelletaan kaikkiin tukikelpoisiin hakemuksiin.
- Käytetään koko ohjelmakauden ajan.
- Voidaan muuttaa kauden aikana, muttei kesken haun.
- Valintaperusteiden tulee olla hakijoiden tiedossa. Liiketoimintasuunnitelmassa hakija voi laittaa selvityksiä valintakriteereiden täyttymisestä.
- Valintaperusteilla varmistetaan yhdenvertainen kohtelu.
- Tärkeää, että liiketoimintasuunnitelmat ja laskelmat on tehty samojen ohjeiden mukaisesti.

Aloitustuen valintakriteerit

- 1) Yritystoiminnan taloudelliset edellytykset
- 2) Tilan tuotantoedellytykset
- 3) Tilan kehittämistoimet ja toiminnan kestävyys

Investointitukien valintakriteerit

- Investointituen osalta on eri valintakriteerit toimenpiteeseen 1 (kilpailukyky...) ja 2-4 (ympäristö, energia, eläinten hyvinvointi ja bioturvallisuus)
- Investoinnit maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
 - 1) Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen talouteen
 - 2) Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen kilpailukykyyn
 - 3) Vaikutus ympäristöön ja ilmastoon
 - 4) Vaikutus tuotanto-olosuhteisiin
- Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit, energiainvestoinnit sekä eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävät investoinnit
 - 1) Vaikutus ympäristöön
 - 2) Vaikutus ilmastoon
 - 3) Vaikutus tuotanto-olosuhteisiin
 - 4) Vaikutus tuen kohteena olevan yrityksen talouteen ja kilpailukykyyn

Lisätietoja:

Nuoren viljelijän aloitustuesta ja maatilojen investointituesta:

Yritysasiantuntija Eeva Heikkinen, p. 0295 023 539, eeva.heikkinen@ely-keskus.fi

Rakentamisasiantuntijat:

Anna Rissanen p. 0295 038 110, anna.rissanen@ely-keskus.fi

Satu Petäjä, p. 0295 038 445, satu.petaja@ely-keskus.fi

Maksatusasiantuntijat:

Paavo Niemelä, p. 0295 023 613, paavo.niemela@ely-keskus.fi

Pirjo Kela, p. 0295 023 603, pirjo.kela@ely-keskus.fi

[Ruokavirasto](#)

**Oli kysyttävää vähän tai enemmän,
yhteydessä meihin kannattaa olla mahdollisimman matalalla kynnyksellä!**

Olkoon keväällä suotuisat kylvökelit ja kesä satoisa

Aurinkoisia kevätpäiviä!

Valokuvat:

©maaseutuverkosto ja
Eeva Heikkinen

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

maaseutu.fi

